

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

Primární prevence rizikového chování dětí a mládeže

Základní údaje o škole

Název a adresa školy	Základní škola Bor Školní 440 348 02 Bor
Ředitel	Mgr. Daniel Koblen
Telefon	374790288
E-mail	reditel@zsbor.cz
Školní metodik prevence	Mgr. Alena Jakubcová
Telefon	736740293
E-mail	jakubcova@seznam.cz jakubcova@zsbor.cz
Výchovny poradce	Mgr. Miroslava Šnajdrová
Telefon	374790288
E-mail	snajdrova@zsbor.cz
Výchovný poradce	Mgr. Lenka Váchová
Telefon	374790288
E-mail	vachova@zsbor.cz
Kariérový poradce	Mgr. Alena Jakubcová
Telefon	736740293
E-mail	jakubcova@seznam.cz jakubcova@zsbor.cz

Preventivní program – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy.

Preventivní program vychází z preventivní strategie školy, je zpracováván na jeden školní rok

školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence. Dané hodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu náleží v souladu s vyhláškou č. 72/2005 Sb. ke standardním činnostem školního metodika prevence.

1. Charakteristika školy

Škola se nachází v blízkosti náměstí, z dopravního hlediska - mimo hlavní tah. Využívaný pro sportovní účely je 300 m vzdálený městský stadion. V posledních letech prochází škola výraznou modernizací s technickým zázemím. Ve třídách je příjemné prostředí, na 1. stupni ZŠ je 225 žáků, na 2. stupni 219 žáků. Ve třídách pracuje celkem 20 asistentů učitele.

PRVNÍ STUPEŇ

Třída	Třídní učitel	Asistent pedagoga	Poznámka / funkce
Přípravná třída	Jana Burešová		
1.A	Mgr. Lenka Blažková	Jaroslava Barhoňová DiS.	Koordinátor ŠVP
1.B	Mgr. Alena Kunžwartová	Eva Čurková	Školní zdravotník
1.C	Mgr. Michaela Dominová	Pacnerová Marie	
2.A	Mgr. Šárka Šulanová	Kateřina Šolková	Koordinátor ŠVP
2.B	Mgr. Markéta Jarošová	Mgr. Vlasta Baníková	Speciální pedagog
3.A	Mgr. Dagmar Králíková	x	Speciální pedagog
3.B	Mgr. Jitka Pražáková	Olga Glane	

Třída	Třídní učitel	Asistent pedagoga	Poznámka / funkce
4.A	Mgr. Jana Kostrounová	Ingrid Dufková	
4.B	Lenka Burdová	Elena Pňáčková	
5.A	Bc. Petra Rubantová	Marcela Sotáková	
5.B	Mgr. Ludmila Geslová	Ivana Hlaváčová	Koordinátor sportovních činností I. st.
5.C	Mgr. Dušan Hověžák		Koordinátor sportovních činností II. st.

DRUHÝ STUPEŇ

Třída	Třídní učitel	Asistent pedagoga	Poznámka / funkce
6.A	Mgr. Lenka Váchová	Lenka Krivdová	Výchovný poradce
6.B	Mgr. Alena Jakubcová	Zdenka Jedličková	Metodik prevence
7.A	Mgr. Petra Červinková	Ludmila Fidermáková	
7.B	Ing. Jana Hrubá	Eva Ulmanová	
7.C	Mgr. Miroslava Šnajdrová	Marta Juklová	Výchovný poradce
8.A	Mgr. Anežka Blahutová		
8.B	Aleš Komárek	Alice Haníková	Koordinátor projektů spojených s Nj
8.C	Mgr. Vladimír Dub	Pavla Oncirková	ICT koordinátor a správce sítě
9.A	Mgr. Bedřich Balák	Marie Hálová	
9.B	Zuzana Ptaszek	Robert Denkócy	Koordinátor projektů spojených s Aj

VEDENÍ A DALŠÍ UČITELÉ

Třída	Třídní učitel	Poznámka / funkce
--------------	----------------------	--------------------------

Třída	Třídní učitel	Poznámka / funkce
Ředitel školy	Mgr. Daniel Koblen	
Zástupkyně ředitele školy	Mgr. Naďa Sláviková	Koordinátor ŠVP, Koordinátor projektů
Netřídní učitelka	Mgr. Stanislava Stieglerová	Garant výuky Čj
Netřídní učitelka	Mgr. Kateřina Bambasová	
Netřídní učitelka	Mgr. Isabela Habová	
Netřídní učitel	Ing. Bc. Zdeněk Králík	Koordinátor projektů spojených se školní zahradou
Netřídní učitelka	Ing. Lucie Gryčová	
Netřídní učitelka	Bc. Halyna Savchuk	učitelka a asistentka pro UA žáky
Netřídní učitelka	Jana Tejkalová	
Netřídní učitelka	PhDr. Marie Duršpek Raková	

2. Informační zdroje

Vnitřní informační zdroje školy: Škola má webové stránky s kontakty na pedagogické pracovníky, schránku důvěry, kancelář ŠMP a výchovného poradce s plánem konzultačních hodin, nástěnkami podporujícími kladné formování žáků. Samozřejmostí je školní rozhlas.

Vnější informační zdroje: PPP – metodik prevence, odkaz na webové stránky, odkazy na sociální sítě organizací a odborných zařízení (nástěnky, stránky školy, aj.).

3. Školní řád

Školní řád je součástí každé učebny a s hlavními body jsou žáci průběžně seznamováni. Je žákům k dispozici.

4. Krizový plán školy ke všem typům rizikového chování

Kdo provádí pomoc, kdo komu hlásí v systému školy, kdo kam co zapíše, kdo informuje zákonné zástupce žáků, kdo a v kterých případech informuje Policii ČR, OSPOD aj., kdo informuje rodiče ostatních žáků školy, kdo a jak informuje ostatní zřizovatele, média, doporučení pro všechny typy rizikového chování – zaměstnanci proškolení (klíčové situace řeší: ředitel, v sekretariátu, ŠMP, výchovný poradce, třídní učitel). Podstatné podchyceno v Školním řádu.

Třídní učitelé, výchovný poradce, metodik PP a vedení školy – iniciují schůzky s rodiči, vedou záznamy setkání se zákonnými zástupci dětí. Pomáhají zprostředkovat odbornou pomoc jak dětem, tak i rodičům. Komunikují s OSPOD o opatřeních. Podávají a vedou hlášení PČR. Dále řeší případné problémy plynoucí z informací schránky důvěry (+ vedení záznamu). TU, VP, MP – vzájemně se informují.

5. Riziková místa školy

Riziková místa (záchodky, chodby, dílny PČ, šatny, učebny fyziky a chemie, tělocvična, stadion, aj.) – zodpovídají vyučující, dozorující, školník. Vzájemně se informují a předcházejí konfliktním situacím. Dále - podchyceno v Školním řádu.

6. Cíle a prostředky MPP

CÍLE PROGRAMU – *výchova ke zdravému životnímu stylu:*

a) dlouhodobé

- **vytvořit ve škole pozitivní klidnou atmosféru bez nadměrného tlaku, beze strachu a pocitu nejistot při udržení uvědomělé kázně**
- formovat postoje dětí ke společensky akceptovatelným hodnotám
- zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- **posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku**
- zapojit do systému prevence více třídní učitele (nejvíce znají zázemí žáků, komunikují s rodiči)

b) střednědobé – zlepšení vnitřního prostředí školy

- aktivizovat pedagogy k většímu využívání materiálů k SPJ (uloženy v kabinetu VP)
- zapracovat podrobně téma SPJ do vyučovacích předmětů (myslet na to při vytváření RVP) tak, aby děti uměly včas rozeznat nebezpečnost, znaly způsoby odmítnutí a věděly, kde hledat pomoc
- dovybavit učebnu pro prevenci

- více se zaměřit na seznámení s riziky kouření a alkoholu, kyberšikany
- zvýšit povědomí o způsobech přenosu HIV
- **v problémových třídách zmapovat vztahy a následně provést skrytý vrstevnický program**

c) krátkodobý program na školní rok

- 6. a 1. třídy – snaha o ucelení kolektivu
- 9. třídy – návštěva akce v Tachově „Kam na školu? Kam do učení? Kam za vzděláním? 1. listopadu 2022
-

PROSTŘEDKY:

a) vnitřní

- nástěnka VP (odpovědi na dotazy ze schránky důvěry, osvěta, informace o akcích, ...), schránka důvěry
- zařazení témat SPJ, komunikace,... do vyučování
- nácvik odmítání, asertivní chování, ... - využít ŠvP, výletů,...
- využití metodických materiálů z kabinetu VP ve výuce, ŠvP, výletech,...
- spolupráce s družinou (tradice školy, volnočasové aktivity, výzdoba)
- rodičovská veřejnost (informovat o prevenci přes SRPŠ, internetové stránky školy požádat o pomoc – besedy, kontakty, finance)
- volnočasové aktivity pořádané školou

b) vnější

- účast v soutěžích a olympiádách
- filmová a divadelní představení
- besedy a přednášky, exkurze, ...

7. Analýza současného stavu

- Mezi nejčastěji řešené problémy patří vztahy mezi žáky a vztah žáků k majetku druhých i školy.
- Věnujeme náležitou pozornost absenci žáků, případné neomluvené hodiny řešíme ihned s rodiči, čímž chceme předejít záškoláctví.
- Jsme si dobře vědomi toho, že školní úspěšnost našich žáků závisí také na tom, aby se ve škole všichni cítili dobře, proto dbáme na tvorbu pozitivního třídního klimatu. Vztahy mezi žáky pozitivně formujeme během třídnických hodin, výjezdů i hodin výchov, zejména výchovy ke zdraví.
- Podporujeme žáky ve využívání moderních informačních technologií, uvědomujeme si však rostoucí riziko kyberšikany, zneužívání osobních údajů a dalších nebezpečí souvisejících s internetem.

- V dnešní době je problém vysoká rozvodovost. I naši školu proto navštěvují žáci z nefunkčních rodin, snažíme se je podpořit, protože jsme si vědomi toho, že právě tito žáci jsou nejohroženější skupinou.
- Už v prvních třídách se snažíme navázat co nejužší spolupráci s rodiči žáků, abychom mohli rizikové chování řešit již v zárodku.

8. MĚŘENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU – MONITORING A EVALUACE

- průběžné sledování atmosféry ve škole, chování a prospěchu
- vyhodnocení znalostí o SPJ (vyučující Vz a Ov)
- jednoduché ankety po akcích
- výsledky soutěží

Evaluace minimálního preventivního programu a jeho realizace

- Formativní evaluace Minimálního preventivního programu (přípravy a procesu) probíhá vždy na konci školního roku, evaluace výsledků pak v následujícím období.
- Na realizování tohoto preventivního programu dohlíží ŠMP ve spolupráci s vedením školy. Na realizaci programu se podílí celý pedagogický sbor, a tento program je k dispozici v ředitelně školy, dále v místnosti číslo 56 ŠMP, VP.
- O připravovaných a uskutečněných akcích se sepisují zprávy s příloženou fotodokumentací přístupnou na internetu žákům i veřejnosti. Vše, co se ve škole děje, prezentujeme na webových stránkách školy. Na uskutečněných akcích vždy probíhá zpětná vazba, zda se žákům akce líbila a jakým přínosem pro ně byla. Tato vazba je důležitá také pro zjišťování efektivity preventivního programu.
- Minimální preventivní program je možné a nutné přizpůsobit momentální situaci a potřebám školy, a tak pružně reagovat na aktuální problémy.

OBSAH UČIVA:

1. stupeň:

Ve výuce se žáci setkávají s nežádoucími jevy v prvouce, přírodovědě, českém jazyce (vyprávění, sloh, výchovy).

Během prvního stupně by žáci měli získat tyto kompetence a znalosti:

- umění komunikovat správně s vrstevníky i dospělými
- rodinu chápat jako zázemí a útočiště
- mít základní zdravotní návyky (výživa, hygiena, spánek, cvičení)
- správně organizovat svůj volný čas
- rozlišovat mezi léky a léčivými přípravky a návykovými látkami
- definovat drogu a její nebezpečí, včetně alkoholu a tabáku

➤ 1. -3. třída:

- osobní bezpečí
- důvěra a nedůvěra k neznámým lidem
- základní zásady komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- základní hygienické návyky

- využití volného času
- rodina jako bezpečné místo
- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne
- relaxace
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích
- pojmy z oblasti drogové závislosti
- lidi kolem nás, multikulturní výchova
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- bezpečnost v silničním provozu
- chování v internetovém prostředí

➤ **4. – 5. třída:**

- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu
- domov, rodina, důvěra, vztahy
- léčivé a návykové látky
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- dospívání
- nebezpečí při komunikaci s cizí osobou
- chování v internetovém prostředí

2. stupeň:

Práce na druhém stupni je velmi důležitá, ale i obtížná. Dospívající jsou již kritičtí k autoritám. Náročná je koordinace mezi předměty, tak aby žáci nebyli „drog přesyceni“, případně nedošlo k opačnému než žádanému efektu. Důležité je vzbudit přirozený zájem o problematiku a učení se dovednostem jako je diskuse, respektování názoru druhých, týmová spolupráce, asertivita,...

Nejvíce tematiky se objevuje v hodinách literatury, slohu, dějepisu (historie péče o zdraví, příčiny válek, holocaust...), přírodopisu, chemie, výchovy ke zdraví, občanské výchovy, zeměpisu (terorismus) a praktických činností (volba povolání).

Během druhého stupně by žáci měli prohloubit a získat tyto kompetence a znalosti:

- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na organismus

- umět odmítnout, znát kontaktní místa pro problematiku závislostí, rozpoznat propagaci návykových látek
- orientovat se v problematice sexuální výchovy, znát kontaktní místa
- znát základní právní normy
- zaujímat zdravé životní postoje, tolerovat odlišnosti
- zvládat základní sociální dovednosti včetně komplikací ve vztazích k druhým lidem, včetně blízkých
- pochopit osobní a společenskou zodpovědnost
- kriticky myslet a správně se rozhodovat
- chování v internetovém prostředí

➤ **6. třída:**

- vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- rizika zneužívání návykových látek
- způsoby odmítání návykových látek
- centra odborné pomoci
- dle potřeby vyhodnocování dotazníků

➤ **7. třída:**

- **kyberkriminalita**
- komunikace mezi lidmi, mezilidské vztahy
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- šikana – právní povědomí
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence
- dle potřeby vyhodnocování dotazníků

➤ **8. třída:**

- fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální proměny u závislého
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí
- řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí
- drogová závislost, kontaktní centra
- dle potřeby vyhodnocování dotazníků

➤ **9. třída:**

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování – předčasná těhotenství
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace
- právní odpovědnost, trestní normy
- relaxace
- dle potřeby vyhodnocování dotazníků

Nabídka kroužků na naší škole

- Míčové hry
- Florbal
- Fotbal
- Parkur
- Výtvarný kroužek - ZUŠ
- Děti z naší školy navštěvují i kroužky na střední škole v Boru – elektrotechnika a gastro.

9. PPŠ VYCHÁZÍ Z TĚCHTO ZÁKLADNÍCH DOKUMENTŮ:

- Protidrogová strategie EU
- Národní strategie protidrogové politiky
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT
- Školský zákon
- Vyhlášky MŠMT:
 - Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (2005)
 - Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

- Metodické pokyny:
 - Metodický pokyn k omlouvání žáků a záškoláctví
 - Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
 - Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních
 - Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování u žáků škol a školských zařízení
 - Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT 2010)

ČASOVÝ ROZPIS NA ŠKOLNÍ ROK 2022/23 :

Září:

-Třídní schůzky

- zpracování prevence do tematických plánů předmětů (resp. RVP)
- nábor do kroužků, zájmových útvarů
- stanovení konzultačních hodin
- preventivní programy
- adaptační dny
- dny vědy a techniky Plzeň – 8. ročníky – 9. 9.
- virtuální realita – 9. ročníky – 19. 9.

Říjen:

- třídní schůzky
- rozvinout spolupráci s družinou
- besedy, pohovory s žáky
- Spolupráce se SVP Domažlice
- Zábavné odpoledne pro děti
- Divadelní představení
- Besedy v městské knihovně – 1. a 2. stupeň
- Dopravní hřiště – 3., 4., 5. třídy

- Planetárium Plzeň
- Halloween – spaní ve škole, hry, kultura, sport, povídání si o škodlivých vlivech

- NIŽ - DOBRODRUŽSTVÍ DOSPÍVÁNÍ – Národní iniciativa pro život 9. ročníky zapojeny do výzkumného projektu Nečekaná těhotenství- zaměřeného na znalosti, postoje a chování žáků v oblasti sexuálního rizikového chování. Na projektu spolupracuje Katedra pedagogiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Listopad:

- Halloween – 9. ročníky příprava programů pro děti na 1. stupni a pro družinu
- podrobné informace rodičům k volbě povolán
- představení pro 1. stupeň, kino Bor
- Spolupráce s partnerským městem Pleystein
- Projekt „Kam na školu, kam do učení ...“ – 9. a 8. ročníky – Tachov 1. 11.
- Výchovně vzdělávací koncert – 1. – 4. třídy
- Basketbalový přebor školy – 6. – 9. třídy
- Do konce listopadu podávají přihlášky ke studiu žáci, kteří si vybrali školou s talentovou zkouškou.
- Třídní schůzky – 9. ročníky - prezentace středních škol ve vestibulu naší školy, informace pro rodiče vycházejících žáků k přihláškám a zápisovým lístkům.

Prosinec:

- Vánoční besídky
- Vánoční zpívání u stromečku – 1. stupeň
- Vánoční prodej výrobků žáků ZŠ Bor
- Mikulášská laťka – skok vysoký (+ Vánoční laťka Tachov)
- Mikuláš – 9. třída pro žáky nižších ročníků
- Minifotbal – okresní kolo

Leden – únor:

- Talentové zkoušky
- Vydávání a potvrzení přihlášek na SŠ
- Vydávání zápisových lístků zákonným zástupcům vycházejících žáků
- Informační schůzky pro rodiče vycházejících žáků k podávání přihlášek na SŠ
- Olympiády a soutěže (ZŠ Bor, okres, DDM)
- Spolupráce s partnerským městem Pleystein

Březen – duben:

- první kolo přijímacího řízení, popřípadě odvolávací řízení na SŠ
- Lyžařský kurz
- Olympiády a soutěže (ZŠ Bor, okres, DDM)
- Okresní kolo v recitaci
- Přimdský delfín – plavecké závody, štafety
- Okresní kolo v basketbalu – 2. stupeň

- Dopravní soutěž mladých cyklistů – Černošín
- Třídní schůzky

- Preventivní program – NIZ – pro 3. ročníky – Jak jsem přišel na svět.
- Preventivní program – NIZ pro 5. ročníky – Dobrodružství dospívání.

Květen:

- druhé kolo přijímacího řízení, zhodnocení úspěšnosti
- Pohár rozhlasu – atletický přebor
- McDonald's Cup – minifotbal I. stupeň Stráž
- Školní výlety
- Přimdský delfin – plavecké závody družstev
- Soutěž hlídek mladých zdravotníků Tachov
- Besedy v městské knihovně – 1. a 2. stupeň
- Čtenářská soutěž Planá
- Spolupráce s partnerským městem Pleystein
- Cykloturistický kurz – určeno pro žáky 5. tříd, rozloučení s 1. stupněm, dlouhodobá spolupráce s panem Pavlem Končickým + spolupráce s BESIPEM + Policie ČR

Červen:

- práce
- školní výlety
- příprava plánu na další rok
- Atletický čtyřboj II. stupeň
- Atletický čtyřboj I. stupeň
- Výtvarná soutěž
- Vyhlášení a odměnění nejlepšího sportovce školy
- Atletický čtyřboj 3. tříd
- Atletická všestrannost I. stupně Planá
- Sportovní den školy
- Školní akademie – hudebně dramatická
- Den 9. ročníků – rozloučení se školou
- Slavnostní zakončení povinné školní docházky – Zámek Bor – za účasti vedení města

Další aktivity:

- účast v soutěžích, divadelní a filmová představení, atd. podle aktuálních nabídek
- Program PP bude průběžně aktualizován a doplňován. V případě nutnosti a vzniku situace vyžadující speciální řešení, bude tato situace řešena třídním učitelem, speciálním pedagožkou i ped, sborem.
- Veškeré akce budou realizovány, pokud to dovolí vývoj situace s koronavirem.

10. Formy a metody práce se žáky

- Besedy

- Přednášky
- Exkurze
- Diskuse
- Demontrace
- Sociometrie
- Intervence
- Divadelní a hudební představení
- Zapojení do charitativní činnosti

Veškeré připravované akce proběhnou, tak jak situace s covidem – 19 dovolí.

11. Poradenská a jiná preventivní činnost

PPP Tachov – 374 723 158

SVP Domažlice – 379 778 144, 774 717 526

Linka bezpečí – 116111

Rodičovská linka - 606 021 021

Linka vzkaz domů (nonstop, zdarma jen z pevné linky) – 800 111 113

12. Seznam subjektů, s nimiž je možné navázat spolupráci (vnější zdroje)

KOTEC Tachov

- Hlavní kontaktní osoba – Mgr. David Klaus – 608 656 538

- Centrum podpory rodiny – Kristýna Stolcová, Dis. – 734 318 322

- Bc. Karolína Vejmelková – 731 656 211

- Kontaktní centrum – Hana Koliňová, Dis – 608 656 541

- Nízkoprahové zařízení pro děti a ml. – Mgr. Markéta Klausová – 734 313 205

Diakonie Plzeň – 733 414 421

Probační a mediační služba Tachov

-Mgr. Michaela Rybářová – 374 705 263

- Mgr. Zdeněk Hrečín – 778 726 266

Policie ČR – por. Bc. Dagmar Jiroušková – 974 337 207, 724 187 825

Národní iniciativa pro život – Jitka Kultová – 776 449 232

13. Seznam používaných internetových stránek věnovaných rizikovému chování mládeže

- <http://www.zivot-bez-zavislosti.cz/>
- www.odrogach.cz
- www.pobavme_se_o_alkoholu.cz
- www.sananim.cz
- www.saferinternet.cz
- www.e-bezpeci.cz, www.napisnam.cz (kyberšikana apod. – poradna)
- www.bezcigaret.cz

14. Metodik prevence - situace metodika prevence

- vypracovává na škole školní MPP
 - monitoruje výskyt RCH ve škole
 - organizuje akce, které zajišťují prevenci výskytu RCH
 - navrhuje řešení problémů spojených s výskytem RCH na škole
 - doporučuje další kroky při výskytu RCH na škole – spolupráce s vedením, třídními učiteli a ostatními pedagogy
 - spolupracuje s institucemi, které nabízejí odbornou pomoc
 - navrhuje a organizuje další vzdělávání pedagogů v oblasti RCH
 - spolupracuje s rodiči – osvěta, konzultace, doporučení
- Spolupráce s ostatními pedagogy probíhá především na pravidelných pedagogických radách. Potřebuje – li kterýkoliv z kolegů konzultaci týkající se problému RCH , dohodne si schůzku dle potřeby

- ŠMP je ohodnocen a motivován
- ŠMP má porady s vedením (VP, TU, atd) – dle aktuální potřeby
- ŠMP má prostor na pedagogických radách nebo když je třeba
- ŠMP má možnost spolupracovat s výchovným poradcem
- ŠMP provádí záznamy a vede agendu primární prevence, má aktivní kontakt (komunikace, konzultace, předcházení) s návaznou sítí OSPOD, lokální PČR, PPP, SVP, zřizovatel, ..

15. Situace třídních učitelů a dalších učitelů

- Tu vedou třídnické hodiny, které jsou zaměřeny na klima třídy či identitu třídy – pravidelně každý - do roka pevný datum, ostatní dle potřeby, z hodiny bude proveden zápis, TU zápis předají MP
- TU a ostatní pedagogové mají základní vzdělání v PPRCH tzn. v šikaně, vztazích pro třídu, závislosti, záškoláctví,....

- Ředitel školy pravidelné setkávání se zástupci třídních samospráv
- Učitelé mají možnost vzájemných následů
- Nezkušení učitelé jsou vedeni zkušenějšími staršími pedagogy
- Všichni učitelé jsou schopni pracovat interaktivní výukou
- Učitelé Vz a Ov jsou schopni ve svých hodinách diskuse, programy na téma PPRCH (závislost,....)
- Je dohledatelné jakým tématům PPRCH a proč se jim učitelé věnují

16. Klíčové kompetence

- návykové látky – učitelé Vz, Ov, CH, TU
- šikana – učitelé Vz, Ov, TU

Mezilidské vztahy, vztahy ve třídě – třídní učitelé

Dopravní výchova – Pavel Končický, Prvouka, Vlastivěda

Bezpečnost, šikana, kyberšikana – Policie ČR, ICT

Pocitové mapy města – třídní učitelé

17. Měření efektivity programu

Efektivitu projektů hodnotíme anketami, dotazníky v jednotlivých třídách, případně diagnostikou třídních kolektivů. Dlouhodobě sledujeme vývoj prospěchu žáků, zejména pak počet neomluvených hodin a udělených kázeňských opatření – viz příloha č. 3.

Doporučení pro školní rok 2022/2023 - jednotně, dle doporučení směrnic a metodik MŠMT a školy

- Zaměřit se na důsledné dodržování školních pravidel
- Důsledně sledovat a ihned řešit absenci žáků
- Zaměřit se na posilování pozitivních vztahů ve třídě
- Vést žáky k zodpovědnému chování vůči majetku druhých

18. Přílohy

Legislativní podklady a normy týkající se PP, krizový plán školy, Školní řád, Síť organizací a služeb poskytující odbornou péči, přehled volnočasových aktivit v regionu a mimoškolních aktivit školy (mj. na webu školy, nástěnky, plány akcí).

Datum: 22. 9. 2023

**Vypracovala: Mgr. Alena Jakubcová
Schválil: Mgr. Daniel Koblen**

Příloha č. 1

UTVÁŘENÍ KLIMATU ŠKOLNÍCH TŘÍD

Charakteristika třídy s pozitivním klimatem

- důvěra, respekt, úcta mezi osobami a skupinami ve škole a okolo ní – žáci, učitelé, vedení školy, rodiče
- vysoká morálka
- nepřetržitý studijní a společenský růst každého žáka i učitele
- soudržnost mezi jednotlivci, uvnitř skupin, mezi skupinami
- obnova a rozvoj školy
- každodenní péče a starost o vše, co se školou souvisí

Jak utvářet pozitivní klima vyučovací hodiny

- jasně definované a žáky, učiteli i rodiči pochopené cíle školy
- příležitost k aktivnímu učení
- individuální přístup
- různorodé učební prostředí
- jasná, smysluplná pravidla (např. šk. řád) vytvořená ve spolupráci žáků a učitelů
- posilování kladného chování
- efektivní řešení problémů
- neuzavírání se před problémy a konflikty, nácviky práce s nimi
- účinná komunikace
- časté kontakty učitele s rodiči žáků, vzájemná informovanost
- přenášení odpovědnosti na žáka
- vedení žáků k uvědomění si důsledků jejich chování a pochopení důvodů případných neúspěchů (práce s chybou)
- třídnické hodiny, práce s třídním kolektivem

- těžiště školního klimatu leží ve vztazích žák-žák, žák-učitel, učitel-učitel
- zlepšení klimatu třídy napomáhají školní výlety, vlastní tradice a akce

Změna školního klimatu je dlouhodobá záležitost, nelze ji udělat přes noc

POSTUP PŘI DLOUHODOBÉM NEGATIVNÍM KLIMATU VE TŘÍDĚ

- během třídnických hodin se věnovat práci s kolektivem (ankety, vhodné sociální hry, neformální rozhovor)
- seznámit se situací výchovného poradce nebo metodika prevence
- zúčastnit se schůzky výchovné komise, informovat ji (v případě potřeby požádá výchovná komise o pomoc PPP, SVP)

Systematická práce se třídou je nejefektivnější prevencí všech sociálně patologických jevů.

Příloha č. 2

PROBLEMATIKA ZÁŠKOLÁCTVÍ

Záškoláctví je nejklaasičtější asociální poruchou u dětí, kdy se jedná o absenci ve škole bez řádného omluvení rodiči či lékařem. Záškoláctví se dopouštějí jedinci, kteří neplní nebo nejsou schopni plnit školní povinnosti a dostávají se do stresujících situací (i ze strachu z potrestání rodiči). Patří sem i skupina dětí, které škola prostě nebaví. Rozlišujeme záškoláctví, které má impulzivní charakter a záškoláctví účelové, plánované.

- Záškoláctví, které má **impulzivní** charakter: dítě předem neplánuje, že nepůjde do školy, ale reaguje náhle, nepromyšleně nebo odejde v průběhu vyučování. Někdy i impulzivně vzniklé záškoláctví trvá několik dnů, než rodiče zjistí, že dítě nechodí do školy. Dítě pokračuje v chození za školu ze strachu z následků, protože neví, co by mělo dělat.
- **Účelové, plánované záškoláctví**: dítě předem plánuje odchod ze školy, vzdaluje se pod nejrůznějšími záminkami v době, kdy očekává zkoušení nebo kdy má mít neoblíbený předmět nebo neoblíbeného učitele.

Nejčastější příčiny záškoláctví

- negativní vztah ke škole (nespravedlivé hodnocení učitele, nuda, šikana, nedostatek pozitivního hodnocení, nefungující kolektiv, pocit osamělosti, nepřiměřený stres,...)
- vliv rodinného prostředí (lhostejnost, nadměrná přísnost či shovívavost rodičů vůči dítěti, nedostatek času na dítě)
- nevhodné trávení volného času

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

K hodnocení záškoláctví by se mělo přistupovat citlivě, což následně ovlivní i způsob potrestání žáka. Žák by měl nejen rozumově, ale i citově přijmout argumenty pedagoga a neměl by své chování řídit pouze hlediskem okamžité výhodnosti a snahou o bezkonfliktní vztah. U žáků, u kterých se problémy ve škole objevují opakovaně, slouží učitel k výchovnému působení i psychologická vyšetření a tzv. speciální pedagogická vyšetření. Při každém hodnocení záškoláctví by měla být pozornost zaměřena nejen na postih žáka, ale další výchovné působení by mělo mít preventivní charakter.

- seznámit rodiče s jejich povinností nepřítomnost žáka telefonicky, případně osobně omluvit do 72 hodin a striktně to po nich vyžadovat (pokud rodič žáka neomluví do 72 hodin, TU zákonného zástupce telefonicky kontaktuje, aby předešel možnému záškoláctví žáka)
- intenzivně řešit již první náznaky záškoláctví
- informovat výchovného poradce, kontaktovat rodiče, osobně je seznámit se vzniklou situací, společně hledat důvody neomluvené absence i možné řešení
- pečlivě neomluvené hodiny evidovat, držet se závazných školních pravidel (omlouvát absenci co nejdříve), seznámit s těmito pravidly i rodiče v září na třídní schůzce
- neomluvené hodiny řešit aktuálně, aby se zamezilo rozšíření tohoto chování u daného žáka i u ostatních spolužáků
- po poradě s TU může výchovný poradce požádat o vyšetření žáka v PPP

- návrh výchovného opatření konzultovat s výchovným poradcem, je nutné sjednocení udělování výchovných opatření za daná provinění (konzultuje výchovná komise)

Příloha č. 3

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

Definice Michala Koláře: „Jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci.“ (nadávky, výprask, posměch, pomluvy, hrozby, okrádání, obtěžování vč. sexuálního, vyobcování z kolektivu,...).

Charakteristické znaky: záměrnost, dlouhodobost, gradace, nepoměr sil

Rozdíl šikanování x škádlení:

Škádlení = fyzicky nebolí, vzájemný respekt, radost pro oba, bez traumat

Šikanování = úmysl ublížit, radost agresora, vzniká psych. trauma oběti, agresor má úmysl ublížit, agrese bývá samoučelná, agresor získává pozici, nepoměr sil

Šikana je poruchou vztahů ve skupině, mylná je představa, že šikana bude mít ve třídě podmínky, jen když je tam patologická osobnost - MŮŽE BÝT VŠUDE.

Varovné signály šikany

- žák se „drží“ učitele, vchází s ním do třídy, odchází na přestávky ze třídy
- je sám, nemá kamarády
- nechodí na TV
- má velkou absenci
- zhoršení prospěchu
- pokles pozornosti
- ostatní ho přehlížejí, dávají mu pokyny, „kanadské“ žertíky, zesměšňují ho
- zničené nebo "ztracené" věci, ztráty peněz
- stopy zranění na těle atd.

Místa, kde šikana nejčastěji probíhá – třída o přestávce, šatny, WC, tělocvična, odlehlá místa

Prevence:

- zmapování rizikových míst
- efektivní držení dozorů
- **systematická práce s třídním kolektivem**
- **občasné mapování vztahů ve třídě (ankety apod.) během třídnických hodin**
- **nárazové kontroly ve třídě třídním učitelem během přestávky**
- důsledné trestání všech projevů násilí
- vyzdvihování kolegiálního chování
- otevřená diskuse se třídou (nikdy ji modelově nepřehrávat)

ZÁVAZNÁ STRATEGIE VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

- **při podezření na šikanu ihned informovat výchovného poradce nebo vedení školy**
- ochrana oběti, poskytnutí první pomoci
- **vedení školy nebo výchovný poradce v případě vážného fyzického napadení žáka uvědomí státní zastupitelství, OSPOD**

- vyšetřování probíhá vždy ve spolupráci s vedením školy

Postup:

1. rozhovor s obětí
2. rozhovor se svědky
3. rozhovor s agresorem (agresory)

! /rozhovory provést ihned, agresori nesmí mít příležitost k domluvě, hovoří se s nimi zvláště, nikdy se nesmí konfrontovat agresor a oběť (ani jejich rodiče), ani agresor a svědci/

Cílem je zjistit:

kdo je oběť, kdo je agresor, kdy a kde k šikaně dochází, jakou formou, jak dlouho a jak často trvá, co je motivem ubližování, jak lze předejít násilí v budoucnu.

Odpovědi na tyto otázky pečlivě zapsat (jde o důkazní materiál), dát všem zúčastněným podepsat!

- třídní učitel za přítomnosti výchovného poradce osobně uvědomí o problému rodiče zúčastněných žáků
- tresty pro viníky šikany vzejdou z jednání výchovné komise ve spolupráci s třídním učitelem a budou přiměřené závažnosti chování viníků
- třídní učitel seznámí viníky s tresty
- třídní učitel kontaktuje rodiče viníků a za přítomnosti výchovného poradce či zástupce vedení školy jim osobně oznámí řešení problému (pokud je třeba, jsou o vyřešení problému informováni i rodiče oběti)
- rodiče podepíší výchovným poradcem připravený zápis z jednání
- na třídnických hodinách se třídní učitel k problému vrátí, rozebere ho vhodným způsobem se žáky

Příloha č. 4

Postup v případě zneužívání alkoholu, tabákových výrobků a omamných a psychotropních látek žáky, postup při nálezů těchto látek ve škole (dle metodického pokynu MŠMT)

A. TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

B. ALKOHOL

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet nebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

Konzumace alkoholu ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

- Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- V případě podezření na intoxikaci žáka může pověřený pedagogický pracovník požádat Policii ČR o provedení testu na alkohol

Nález alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

C. OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

Konzumace OPL ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- V případě podezření na intoxikaci žáka může pověřený pedagogický pracovník požádat Policii ČR o provedení testu na alkohol.
- Obdobný postup zvolí pověřený pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

- Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, konzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Příloha č. 5

PRVNÍ POMOC PŘI OTRAVĚ NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI A ALKOHOLEM

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko.

Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména tehdy, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Jestli je to možné, opatřete opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijde lékař:

Důležité je zjistit, jakou cestou došlo k intoxikaci, a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí, nebo v bezvědomí

Při vědomí - k otravě došlo ústy:

- **podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)**
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- **opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři**

Při vědomí - k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím:

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- **opatřit informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři**

Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

-Nikdy nepodávat nic ústy! Nesnažit se vyvolávat zvracení!

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání - při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst

- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři

Specifika otrav u různých návykových látek:

Alkohol

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.

Pervitin

I zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.

Opiáty (heroin)

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.